

портукали, праскови, кафе, корень *жиць-зенць* или *жесь-шень* и корень ревень; между животни-тъ — конь (арабскій), левъ, хіена, звѣрове, кои-то ся цѣнятъ по кожѣ-тѣ си, овце и кози, кои-то ся отличавать съ меккѣ и гѣстѣ вълнѣ; сѣщо рогать добиткѣ (*акъ* или монголскій бикѣ) и камила (едногърба).

Въ юго-источнѣ Азіѣ има само двѣ времена на годинѣ-тѣ — дъждовно и сухо, кои-то зависять отъ муссонн-тѣ: юго-западнѣ муссонѣ, кѣто облива съ дъждѣ юго-западнѣ-тѣ краища на полуострови-тѣ и острови-тѣ бива причина на дъждовно-то време въ тѣзи мѣста, а на сѣверо-источнѣ-тѣ мѣста прави сухо-то време на годинѣ-тѣ; сѣверо-источнѣ муссонѣ, наопаки, на с. п. прави дъждовно-то време на годинѣ-тѣ, а на ю. з. — сухо-то. Тѣи кѣто тѣзи земи лежѣтъ повече-то въ горѣцѣи поясѣ, то *климатѣ-тѣ на южнѣ Азіѣ* изобщо може да ся нарѣче *горѣцо-влажнѣ*. Между растенѣя-та, кои-то съставять главно-то богатство на юго-источнѣ Азіѣ, най забелѣжителни сѣ: оризѣ, памукѣ, чайно дърво, бамбукѣ. Собственно въ Остѣ-Индѣи ся намиратъ: сахарна трѣстѣ, много видове палми, индѣйска смоковница, дървета — черпиперено, тѣрчинено, мускатно, каранфилено, сандално, чървено, теково, каучуково. Отъ животни-тѣ въ Остѣ-Индѣи ся срѣщатъ: слонѣ, кралевскѣи тигрѣ, левѣ, барсѣ, носорогѣ, крокодилѣ; най отровни зми и пр.

Сѣверна Азія или Сибирь сѣщо, какъ-то и срѣднѣ Азія, ся намира подъ главно-то влѣиѣ на юго-западнѣ и сѣверо-источнѣ вѣтрове: юго-западнѣ вѣтѣрѣ, кѣто премине презъ широки, издигнати и забиколени съ високи планини, пространства на Азіѣ, въ Сибирь нѣма вече ни тѣзи температурѣ, ни влажностѣ, и колко-то по на сѣверѣ духа, толкова става по студенѣ и по сухѣ и топлина-та, и влага-та му ся отнематъ отъ издигнати-тѣ пространства, кои-то сѣ на нѣтъ-тѣ му; а *полярнѣи вѣтѣрѣ*, спорѣдъ мѣсто-то, отъ дѣто ся наченва, кѣто е студенѣ и сухѣ, докарва ощи повече студѣ, зашто-то духа право отъ Ледовитѣи океанѣ. Слѣдоват. *климатѣ-тѣ на Сибирь е сухо-студенѣ*. Зима-та бива толкози люта, што-то мразѣ-тѣ достига до 50° и повече по Целзія; нѣ лѣто-то, макарѣ и да е кѣсо, бива до толкози горѣцо, што-то въ нѣкои мѣста можѣтъ да зрѣжѣтъ даже плодове; лѣтно време израсватъ тамѣ сѣщо таквизи тревѣ по полета-та, какви-то и въ Срѣднѣи Азіѣ; а най на сѣверѣ, на тундри-тѣ, *) расте само мѣхѣ и нѣкои ягодни растенѣя; върхове-тѣ на планини-тѣ сѣ покрити

*) Тундри — блатисти полета.